

РЕШЕНИЕ

№ 21697

гр. София, 01.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 87 състав, в
публично заседание на 18.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Жана Петрова

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Ивайло Занев, като разгледа дело номер **675** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. АПК вр. чл. 284 – 286 ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба подадена от К. Д. И., ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място],[жк], [жилищен адрес] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 42 999 евро, за периода 04.01.2021 г. до 17.05.2021 г., ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата, причинени от незаконосъобразното бездействие на ответника да осигури подходящи условия за живот в затвора П., изразяващи се в неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, самообръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия.

Ищеца твърди, че неимуществените вреди се изразявали в претърпени от ищеца неудобство и унижение на човешкото му достойнство поради невъзможността му да поддържа личната си хигиена, като се изкъпе и да измие зъбите си, което му причинило лош дъх и мръсни зъби, които в следствие се развалили. Поради наложени запори от държавен съдебен изпълнител на личната му партида, поради които не можел да ползва средствата предоставени му от близки. Изтъква, че тъй като неправомерно не му били предоставяни социални помощи от ответника, ищеца нямал възможност да си закупи, респ. да се снабди с посочените хигиенни средства и материали. Това довело до поставянето му в неравностойно и нехуманно положение и причинило уронване на човешкото му достойнство посочено като пряка последица от бездействието на ответника да осигури подходящи условия за живот в затвора П.. Посочва, че следва да се вземе предвид въздействието, което е оказало това върху личността му и продължителността на това въздействие. Твърди основателност на иска поради нарушение на чл.3 от ЗИНЗС. С тези

аргументи от съда се иска да бъде осъден ответникът да заплати посочената като обезщетение сума. В съдебно заседание по делото К. Д. И. се представлява от упълномощения адвокат С. И., която поддържа исковата молба с направените в доказателствени искания.

Ответникът по иска - Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", чрез процесуален представител, в писмения отговор оспорва същата, като излага доводи за неоснователност на исковата молба по основание и размер. Счита същата за изцяло недоказана, поради което моли съдът да я отхвърли. Сочи обстоятелства за наличие на погасителна давност, тъй като искът е предявен почти пет години, след датата на която се твърди, че са настъпили вредите. В проведените съдебни заседания, чрез процесуален представител юрисконсулт Д. поддържа изложеното в писмения отговор на исковата молба, конкретизира че ищецът не е бил лишен от получаване на всичко, което се дължи от администрацията на всеки един от „лишените от свобода“ в Затворите на страната. Възражава, че не следва да се кредитират свидетелските показания дадени от свидетеля, тъй като по всички заведени дела срещу ГДИН от ищеца свидетеля дава свидетелски показания, като самият той също има многобройните дела, заведени срещу ответника по делото, която води до извод за неговата заинтересованост от изхода на настоящото производство. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от СГП в съдебно заседание изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция. Счита същия за недоказан. Излага аргументи, че твърдението на ищеца, относно факта на лишаването му от затворническата администрация по време на изтърпяване на наложеното му наказание „лишаване от свобода“ от възможността да получи тоалетни принадлежности, поради наложените запори на личната му партида, по никакъв начин не изключва възможността му да е имал достъп до парични средства, доколкото ищецът сам се е поставил в такава обективна невъзможност, да получава пари по личната си партида, както и че са налични данни да е получавал пари изпратени по партиди на други лишени от свобода. По този начин той умишлено е поддържал минимално салдо по личната си партида, за да избегне възможността средствата да му бъдат събрани в следствие на наложените запори от държавен съдебен изпълнител, като така е възпрепятствал извършването на изпълнителни действия по запорите наложени на личната му партида, за задължения който той има към ГДИН, в следствие на заведени дела срещу ответника. Претендира отхвърляне на иска.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл. 142, ал. 1 АПК, вр. с чл. 188 ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

Исковата претенция е с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС и касае претърпени неимуществени вреди от бездействия на органи по изпълнение на наказанията, твърдени като неизпълнение на задължението на държавата, чрез администрацията на ответника за предоставяне на подходящи условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, чрез неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, сабон, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия.

Няма спор по делото, че ищецът в исковия период от 04.01.2021г. до 17.05.2021г. включително е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвора П.. Съгласно писмо - справка рег. № 30-07-97#1/10.02.2026г. на старши инспектор М. С. – главен счетоводител (л. 47-49) ищецът К. Д. И. от 27 юни 2019 г. търпи присъдата си в затвора П. до 17.05.2021г., след което е приведен в затвора В.. Всички постъпили суми по партидата на К. И. били на негово разположение през периода 27.06.2019г. до 02.03.2020г. Със запорно съобщение с вх. № 1168/02.03.2020г. по описа на Затвора - П. по ИД № 20205220400007, държавен съдебен изпълнител при Районен съд Пазарджик е наложил запор на личната партида на лишения от свобода вкл. и на постъпващи по

нея бъдещи вземания. Запорът обхваща задължение по изпълнителното дело в размер на 445,60лв. Следва да се отбележи, че преди получаване на запорното съобщение К. И. е имал по сметката си наличност от 0,24лв., която е разходвал за пазаруване в лавката.

За периода 05.03. 2020 г. до 02.10.2020г. по запора са удържани и преведени на ДСИ по изпълнителното дело суми на обща стойност 110 лв. – които представляват постъпилите по партията на лишения от свобода суми. С последващо писмо рег. № 4366/11.09.2020г. на РС Пазарджик, постъпило в затвора П. с вх. №4209/15.09.2020г. наложения запор е вдигнат. Със запорно съобщение с рег. № 4367/11.09.2020г. постъпило в Затвора П. на 15.09.2020г.(л.54) по същото изпълнително дело е наложен нов запор, който вече обхваща 1/3 част от постъпващите по личната партия суми. По делото от справка (л.50-51) е видно, че по запор по ИД № 20205220400007 на държавен съдебен изпълнител при Районен съд Пазарджик са изплатени 323,34 лева от постъпили средства по личната партия на ищеца.

С изпълнителен лист от 29.10.2020г. издаден по АД №1259/2019г. на Административен съд Пазарджик, ГД „Изпълнение на наказанията“ е осъдена да заплати на К. Д. И. сумата от 200лв. обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразни бездействия на администрацията на Затвора П..

Със запорно съобщение с рег. № 110/06.01.2021г.. на РС Пазарджик по ИД 20205220401036 е наложен запор на личната партия на длъжника К. Д. И. – лишен от свобода в затвора П., като запора обхваща и суми при евентуално положен труд от лишения от свобода. Към 06.01.2021г. задължението по изпълнителното дело е възлизало на 684,69лв. По изпълнителното дело е удържана и преведена сума в размер на общо размер 133,33лв., представляваща разликата между сумата 200,00лв. която лишеният от свобода е осъдил ГДИН да му заплати по АД №1259/2019г. на Административен съд Пазарджик и удържана сума в размер на 1/3 по предходно наложения запор – 66,67лв.

Съгласно Договор за прехвърляне на вземания срещу издръжка и гледане от 31.10.2018г. (л.56) К. Д. И. - прехвърлител е прехвърлил на Ц. М. И. – приобретател и негова майка, всички свои бъдещи вземания, произтичащи от трудови и други правоотношения, обезщетения, продажби и всякакви други правоотношения срещу задължението на приобретателя за полагане на грижи и издръжка, задоволяваща нуждите му от храна, дрехи, цигари, тоалетни принадлежности и други за и по времето, когато е осъден на лишаване от свобода. С този договор е уговорено между страните, че приобретателят се съгласява да полага нужните грижи, всеки месец докато прехвърлителят е лишен от свобода.

С изпълнителен лист от 03.08.2020г. издаден по АД №2804/2018г. на Административен съд София град, ГД „Изпълнение на наказанията“ е осъдена да заплати на К. Д. И. сумата от 7000лв. обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразни бездействия на затворническата администрацията на Затвора – [населено място] (л.55). Сумата е изплатена изцяло от ГДИН на К. И. съгласно уговореното с договора от 31.10.2018г. по банкова сметка с получател Ц. М. И. на 29.09.2020г.(л.55 – гръб).

За процесния период видно от представената информация от ответника, от родителите на ищеца Ц. М. И. – майка на ищеца и Д. К. И. – баща на ищеца са изпращани суми на името на други лишени от свобода. Паричен превод от 05.02.2021г. от Д. К. И. за л.св. Л. П. К. в размер на 50,00лв.(л.60) , паричен превод от 18.03.2021г. от Д. К. И. за л.св. Д. П. Г. в размер на 50,00лв. (л.60) и паричен превод от 19.06.2021г. от Д. К. И. за л.св. Д. П. Г. в размер на 60,00лв.(л.61). По делото са представени изискани от ответника ГДИН Заповед № ЛС-04-161/28.04.2020г. на Министъра на правосъдието, за утвърждаване на таблици относно правото на лишени от свобода, които нямат собствени дрехи и обувки да получават безплатно облекло и обувки,

подходящи за съответния сезон – съотв. Таблица № 1 и Таблица № 2(л.63-65). Представена е и заповед № Л-1811/21.04.2020г.(л.66) с която е утвърдена Таблица № 6 за полагащите се перилни, миешки и дезинфекциращи препарати и хигиенни консумативи в местата за лишаване от свобода за един месец“(л.67). Видно от справката лишените от свобода в затвора П. получават ежемесечно по 1 бр. сапун за пране, 2 бр. тоалетни сапуни и 400 гр. прах за пране.

През периода посочен в исковата молба със заповед № ЛС-04-602/04.04.2014г.(л.146), зам. министъра на правосъдието е утвърдил списък на разрешените вещи и предмети, които лишените от свобода могат да държат при себе си и да ползват. В раздел I са посочени всички – лични дрехи и хранителни продукти, които лишените от свобода могат да държат в спалното помещение в т.4 са посочени тоалетните принадлежности, които лишените от свобода могат да държат в спалното помещение: а именно: самобръсначка, сапун (крем, пяна, гел) за бръснене и паста за зъби, закупени от лавката; четки за бръснене и за зъби, шампоан и др.. Заповедта е заменена по-късно със Заповед ЛС-04-746/08.12.2021г. на заместник Министъра на правосъдието.

От страна на ответника са представени списъци на лишени от свобода от 1ва група на Затвора-П. за м.10-2020(л.101); списък на лишени от свобода от 2-ра група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.01.21г; списък на лишени от свобода от 3-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.01.2021г; списък на лишени от свобода от 4-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.02 -2021г.; списък на лишени от свобода от 5-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности/без посочен период (л.121); списък на лишени от свобода от 6-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.02.2021г; списък на лишени от свобода от 7-ма група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.2.2021г.(л.123); списък на лишени от свобода 2 група получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.3,2021г.(л.124); списък на лишени от свобода от 3та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.03.2021г; списък на лишени от свобода от 4-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.03 -2021г; списък на лишени от свобода от 5-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности/без посочен период (л.127); списък на лишени от свобода от 6-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.04.21г; списък на лишени от свобода от 7-ма група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.3 2021г.(л.129);списък на лишени от свобода от 5та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности/без посочен период (л.130); списък на лишени от свобода от 7ма група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.4 2021г. (л.131);списък на лишени от свобода от 2-ра група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.05.2021г; списък на лишени от свобода от 3-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.05.2021г; списък на лишени от свобода от 4-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.05 -2021г; списък на лишени от свобода от 5-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности/без посочен период (л.136); списък на лишени от свобода от 6-та група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.05, 2021г; списък на лишени от свобода от 7ма група на Затвора-П., получили тоалетни принадлежности за социално слаби през м.5.2021г.(л.138). От същите е видно, че ищецът не е получавал тоалетни принадлежности за социално слаби, предоставяни му от администрацията на Затвора – П..

По искане на К. Д. И. по делото от ГДИН се представиха молби, които ищеца е отправял до Началника на Затвора. Относима към исковия период е само едно молба от 21.04.2021г. , с която е поискано на свиждане за 01-02.05.2021г. да му бъде разрешено удължено- съединено

свиждане съгл. чл.73, ал.3 от ППЗИНЗС, с изложени аргументи, че майка му пътува от С. до П., във връзка с което е поискал по време на свиждането да получи тетрадки, еднократни самобръсначки, пластмасова папка за документи и батерий за радиоприемник и изброени хранителни продукти. Видно от Резолюцията на ИСДВР- К., на лишения от свобода е позволено да получи хигиенните материали - еднократни самобръсначки – посочени в молбата под позиция 2. За периода на исковата претенция няма представени молби, от които да е видно, заявеното от ищеца, че е искал от Началника на затвора да му бъдат предоставяни хигиенни материали, но исканията му да са оставени без уважение. Такива искания се съдържат в представените от ГДИН молби – относими за периоди от време извън периода на исковата претенция.

По искане на ищеца е разпитан свидетелят Н. Н. А. – лишен от свобода в затвора С.. Същият не е сред лицата, обитавали с К. И. едно спално помещение в затвора - П.. Запознали се с ищеца от 2014г., когато идвал по дела в затвора – С.. Виждали се на престой на открито и по коридорите. От там се познавали. К. Д. И. през 2019г. бил приведен в Затвора – П., където Н. А. изтърпявал присъдата си. Ищеца бил настанен в килия, а свидетелят бил във втора Група . Виждали се почти всеки ден. Свидателят споделя, че ищецът му се оплаквал относно личната си хигиена, тъй като не получавал помощи за тоалетни принадлежности – четка за зъби, паста за зъби, крем за бръснене, сапун и нямал възможност да си купи от лавката. Споделя, че К. И. бил тормозен от администрацията на затвора, която знаела, че има запори и няма пари по личната партида и не му давала хигиенни материали. Поради тези обстоятелства ищецът бил принуден и ходел с брада, неизмит и мръсен. Според него не е било възможно ищецът да е получавал парични средства, чрез други лишени от свобода. Свидателят казва, че му е известно, че на ищеца от ГДИН са били преведени някакви пари, но тъй като имали да взимат пари от него и имал запори знаел, че му е направена удържка от личната му партида в затвора – П..

Съдът кредитира свидетелските показания като ясни и непротиворечиви и ще обсъди същите заедно с другите доказателства по делото.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че е претърпяло неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразни бездействия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, което е юридическо лице към Министерство на правосъдието, с териториални структури, включващи и затворите - чл. 12, ал. 3 ЗИНЗС, за периода от 17.05.2021 до 31.03.2021г. включително поради липса на подsigурени подходящи условия за живот в затвора П., изразяващи се в неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл. 205 АПК във вр. чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Предявеният иск е допустим, а разгледан по същество – неоснователен, по следните съображения:

Съгласно чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. В случая с исковата молба се претендират претърпени неимуществени вреди, нанесени на ищеца в резултат на неизпълнение на задължението на държавата чрез администрацията на ответника за осигуряване на благоприятни условия като ищецът бил

поставен в неблагоприятни такива за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода досежно подсигурият на хигиенни материали за удовлетворяване на хигиенните нужди на ищеца, поради което съдът квалифицира иска с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС. Съгласно чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

За да възникне право на обезщетение по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, е необходимо ищецът да докаже наличието на следните кумулативни предпоставки: нарушение на чл. 3 ЗИНЗС от страна на специализираните органи по изпълнение на наказанията, настъпила вреда в правната сфера на ищеца и наличие на пряка и непосредствена причинна връзка между нарушението и вредата.

За разлика от деликтната отговорност по чл. 45 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/ при отговорността по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС въпросът за вината на конкретните причинители на вредата е ирелевантен за възникването на отговорността. Освен това при отговорността по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС е налице нормативно установена, по силата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, оборима презумпция за настъпване на неимуществени вреди като последица от нарушаването на забраната по чл. 3 ЗИНЗС.

Следователно, за разлика от отговорността по чл. 45 и сл. ЗЗД, при претендирането на която увреденият трябва да докаже наличието на причинени неимуществени вреди като пряка и непосредствена последица от неправомерното деяние, при отговорността по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, по аргумент от чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, ответникът е този, който носи тежестта да разколебае презумираното от закона настъпване в патримониума на лишения от свобода на твърдените от него неимуществени вреди вследствие на нарушената от специализираните органи по изпълнение на наказанията забрана по чл. 3 ЗИНЗС.

Изцяло в тежест на ищеца е доказването на останалите елементи от фактическия състав на отговорността, който посредством пълно и главно доказване, тоест по категоричен и безсъмнен начин, трябва да установи по делото, че спрямо него е извършено твърдяното неправомерно действие, респективно че е налице неправомерно бездействие, от страна на специализиран орган по изпълнение на наказанията, с което е нарушена забраната по чл. 3 ЗИНЗС.

В разглеждания случай ищецът е изложил твърдения, относно претърпани неимуществени вреди, поради неосигуряването от страна на администрацията в затвора П. на необходимите му лични и тоалетни принадлежности: сапун, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия, съотв. бил лишен от възможност за поддържане на лична си хигиена.

Между страните не е спорно, че ищецът К. Д. И., ЕГН [ЕГН] от [населено място], е пребивавал в Затвора П.. По заявления начален момент на периода – 04.01.2021г. , съдът намира за необходимо да обсъди, че съгласно справката от началника на затвора в [населено място], с рег. № 30-07-97+1/10.02.2026г. , И. е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в затвора П. от 27.06.2019 г. до 17.05.2026 г. Тези факти не са оспорени от ищеца, като обстоятелството е потвърдено и от изслушания по делото свидетел.

Съдът намира, че събраните по делото доказателства не сочат на незаконосъобразни действия/бездействия на служителите на затвора – П. съгласно наведените с исковата молба

твърдения, от които да се направи извод за нарушаване на забраната по чл. 3 ЗИНЗС.

В чл. 151, ал. 1, ЗИНЗС е предвидено на лишените от свобода да се осигуряват условия за поддържане на косата и бръснене; хигиена на ръцете и краката; къпане - по възможност всеки ден, но най-малко два пъти седмично; след всяко ползване на баня помещението се почиства и дезинфекцира; задължителна смяна на личното и постелъчното бельо най-малко веднъж седмично. За урегулиране на задълженията на администрацията със Заповед № ЛС-04-161/28.04.2020г. на Министъра на правосъдието, за утвърждаване на таблици относно правото на лишените от свобода, които нямат собствени дрехи и обувки да получават безплатно облекло и обувки, подходящи за съответния сезон – съотв. Таблица № 1 и Таблица № 2(л.63-65). Представена е и заповед № Л-1811/21.04.2020г.(л.66) с която е утвърдена Таблица № 6 за полагащите се перилни, миешки и дезинфекциращи препарати и хигиенни консумативи в местата за лишаване от свобода за един месец“(л.67). В таблица № 6 сред полагащите се хигиенни консумативи изрично са посочени тези миешки и дезинфекциращи препарати и хигиенни консумативи, които се осигуряват от държавата на лишените от свобода. В същата таблица не са налични и не са посочени лични и тоалетни принадлежности, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби и тоалетна хартия.

В заповед № ЛС-04-602/04.04.2014г.(л.146), зам. министъра на правосъдието, с която е утвърден списък на разрешените вещи и предмети, които лишените от свобода могат да държат при себе си и да ползват в т.4 са посочени тоалетните принадлежности, които лишените от свобода могат да държат в спалното помещение: а именно: самобръсначка, сапун (крем, пена, гел) за бръснене и паста за зъби, четки за бръснене и за зъби, шампоан и др. като е уреден начинът за снабдяване на лишените от свобода с тях, а именно чрез закупуването им от лавката. От анализа на горните разпоредби се обосновава извода, че лишените от свобода получават безплатно базови санитарно-хигиенни материали (тоалетен сапун, прах за пране, дамски превръзки и др.) по утвърден месечен стандарт и график. Бръснарските принадлежности обаче имат специфичен режим на ползване, регламентиран от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) и вътрешния правилник, паста за зъби и други козметични принадлежности става предимно чрез личен избор и закупуване от вътрешната лавка.

Лишените от свобода получават такива хигиенни материали безплатно, в случаите, в които лишеният от свобода не разполага с лични средства.

От материалите по делото е установено, че по личната партида на ищеца за процесния период са постъпвали средства. Установява се и че на същия е изплатено обезщетение в размер на 7000лв., изцяло преведено от ГДИН на К. И. съгласно уговореното с договора от 31.10.2018г. по банкова сметка с получател Ц. М. И. на 29.09.2020г.. От изложеното се обосновава извода, че ищеца поради притежаването на средства не попада в категорията лица без доходи и без средства.

Видно от Договор за прехвърляне на вземания срещу издръжка и гледане от 31.10.2018г. (л.56) К. Д. И. е прехвърлил всички свои вземания на майка си Ц. М. И. срещу задължение за издръжка и гледане конкретизирано за периода през който ищеца е изтърпявал наказанието си „лишаване от свобода“. Обстоятелството, че на К. И. са били наложени запори по личната му партида и постъпилите по нея средства са изплатени в следствие на принудителното изпълнение предприето от съдебен изпълнител с налагането на заповест за задържане на средствата постъпващи по личната му партида е пряк резултат от неговото лично поведение. Основния принцип в Гражданския процесуален кодекс е, че принудителното изпълнение е форма на държавна принуда, която длъжникът търпи, тъй като в резултат на собственото си поведение не е изпълнил доброволно своето изискуемо задължение. Видно от размера на задълженията, които са посочени в заповестите съобщения, за наложени запорите по личната партида на ищеца и предвид полученото от него

обезщетение, може да се обоснове извода, че К. И. като е избрал да не заплати задълженията си, сам се е поставил в обективна невъзможност да ползва постъпващите по личната си партия средства за задоволяване на личните си нужди от санитарно хигиенни материали. Несъмнено горното се потвърждава и от факта, че след налагането на запорите постъпленията по личната му партия са преустановени и са извършвани плащания от неговите родители по партия на други лишени от свобода. В тази връзка претърпените от ищеца притеснения, неудобства и невъзможност да си закупува от лавката необходимите хигиенни средства, за които не съществува законово задължение за осигуряване от страна на ответника, не са в резултат на действия на органите на ответника, а са последица от наложените запори поради наличие на задължения на ищеца и личния избор на ищеца да не заплати доброволно същите, като се опита да осуети и принудителното им събиране от средствата постъпващи по личната му партия на лишен от свобода в затвора П., както и личния му избор да прехвърли всички свои вземания на майка си от която в последствие да получи дължимата издръжка за периода на престоя си за излежаване на наложеното му наказание лишаване от свобода.

От анализа на цитираната нормативна уредба и при съобразяване на фактическата установеност по делото, се налага изводът, че липсват каквито и да било незаконосъобразни действия или бездействия на затворническата администрация, подчинена на ГДИН, които да са в причинна връзка с претендираните от ищеца неимуществени вреди, при което твърденията на ищеца в тази насока са неоснователни, като недоказани.

В приетата от ОС на ООН през 1975 година Декларация за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, както в приетата през 1984 година Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унижително отнасяне или наказание, се приема, че терминът “изтезание” означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него сведения или признания, за да бъде наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е заподозряно, или, за да бъдат сплашвани или принуждавани, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или е тяхно подстрекателство или явно, или мълчаливо съгласие. Независимо, че няма все още общоприето определение на понятието “жестоко, нечовешко или унижително отношение”, съгласно чл. 1, ал. 2 на Декларацията от 1975 г. “Изтезание представлява усложнена умишлена форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание”. На практика за елементи на това отношение се приемат следните форми на физическо отнасяне: незаконосъобразни разпити, придружени с физическо насилие; кастрирането; осакатяване на женските полови органи; задържане в килии без осветление; недостатъчно храна или насилствено хранене; подлагане на биомедицински експерименти или даването на наркотици на задържани и затворници и др. В приетите под егидата на ООН през 1993 година Виенска декларация и програма за действие се приема, че изтезанията, чиито последици са унищожаването на човешкото достойнство и разрушаване на възможностите на жертвите да продължат живота и дейността си, са едно от най-отвратителните нарушения на правата на човека. Съгласно Конвенцията против изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1984 год. и ратифицирана у нас с Указ 3384 на Държавния съвет на НРБ на 9 октомври 1986 година, терминът изтезание означава всяко действие, с което умишлено се причинява болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило, или в извършването на което е заподозряно, или да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е

дискриминация, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или от друго официално действащо лице, или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които се причиняват единствено от законни санкции и които са присъщи за тези санкции или настъпват случайно от тях. Друго разпространено определение е прието в Т. декларация на Световната Медицинска Асоциация от 1975 год. Според нея изтезанието е съзнателно, систематично или без определена последователност причиняване на физическо или душевно страдание, от едно или повече лица, действащи самостоятелно или по заповед на овластено лице, целящо да принуди друго лице да съобщи информация, да направи признание или с някаква друга цел. „Други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъщи на тези санкции или настъпват случайно при тях.

Основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена с наложеното им наказание. Не се доказва поставянето на ищеца в неблагоприятни условия по смисъла на чл. 3 от ЗИНЗС, което само по себе си да представлява третиране способно да го постави в нечовешко и изключително неравностойно, нехуманно и унижително положение, както и да породи у него емоционално страдание, каквито той твърди, както и същото да доведе до преживени усещания за мизерия, нищета и унижително отношение.

Не се доказва и нарушение на нормата на чл.3 от ЗИНЗС сочеща, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. По аргумент от нормата на чл.3,ал.2 от ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на незащитеност или малоценност.

Предвид гореизложеното настоящият съдебен състав намира, че не са налице елементи от фактическия състав на чл.284 от ЗИНЗС- бездействие на длъжностните лица на ответника по иска да осигурят подходящи условия за живот в затвора П., изразяващи се в неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия, вследствие на което за ищеца да е настъпила вреда- неимуществена, която да е пряка и непосредствена последица от това бездействие– неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, с които да покрива елементарни свои нужди и която вреда следва да бъде репарирана. Вредата не е пряка и непосредствена последица от бездействието и действието на длъжностни лица на ответника и не се намира в причинна връзка с него. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат/. Не се доказва и наличие на причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и твърдените вреди.

Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Видовете

вреди са обособени в две основни групи: имуществени(материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имууществените вреди накърняват имууществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстрояване, пристрояване, подстрояване ,различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имууществени вреди. От своя страна, имууществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имууществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имуущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имуущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение.

Незаконосъобразно действие, респективно незаконосъобразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод административна дейност могат да бъдат само – фактическо/ материално действие/, което се предприема без правно основание - нормативен или административен акт, бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закона, бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на фактически действия в противоречие с предписано от императивна норма задължение и бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на служебно или трудово правоотношение в държавна или общинска администрация. Преценката за наличието на бездействие следва да бъде направена след анализ на нормативно установеното задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактни, а конкретно регламентирани в Конституцията, в законовите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да са отграничени, когато тяхното неизпълнение влече последиците на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ/ респективно по чл.284 от ЗИНЗС/. Незаконосъобразното действие по смисъла на чл.1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правно действие, защото юридическото действие трябва предварително да бъде отменено като административен акт, за да е допустимо сезирането на съда с посоченото основание чл.1 от ЗОДОВ и чл.284 от ЗИНЗС.

Налага се извод за неоснователност на предявения иск поради липса на елементите от фактическия състав, необходим за ангажиране на отговорността по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС. Твърдените от ищеца действия/бездействия, довели до неимуществени вреди, както и причинно-следствена връзка не са доказани. В съвкупността си изложените фактически и правни доводи обуславят краен извод за недоказаност и неоснователност на предявения иск, поради което същият следва да се отхвърли.

Неоснователността на главния иск води до неоснователност и на акцесорния иск, поради което съдът следва да отхвърли и претенцията за присъждане на законни лихви.

При този изход на спора искането за заплащане на разноси на ответника е неоснователно. В производството по ЗИНЗС не е предвидено изрично заплащане на юрисконсултско възнаграждение, за разлика от това по ЗОДОВ, и разпоредбите на ЗИНЗС се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 144 и чл. 143 АПК, поради което ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение.

Водим от гореизложените съображения и на основание чл. 203 АПК вр. чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС, Административен съд – София град, I-во отделение, 87 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ искова молба предявена от К. Д. И. с ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [жилищен адрес] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди за периода 04.01.2021 г. до 17.05.2021 г. в размер на 42 999 евро, ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата, причинени от незаконосъобразното бездействие на ГДИН да осигури подходящи условия за живот в затвора П., изразяващи се в неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия.

Решението може да се обжалва пред тричленен състав на Административен съд София–град в 14-дневен срок от съобщаването му.

Препис от решението да се изпрати на страните на основание чл. 138, ал. 3 АПК и по реда на чл. 137 АПК.

СЪДИЯ: